

Sygn. akt VIII U 234/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Graul

Protokolant: Dorota Laszczuk

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy R. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty socjalnej

na skutek odwołania R. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 9 stycznia 2012 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 234/12 **UZASADNIENIE**

Decyzją z dnia 09 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej R. H. prawa do renty socjalnej na podstawie art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003r. Nr 135, poz. 1268 ze zm.), albowiem Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 04 stycznia 2013 r. uznała, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona R. H., wskazując, iż zdiagnozowano u niej nieznaną chorobę genetyczną tkanki łącznej. Podniosła nadto, iż nie może chodzić bez pomocy kuli, ma wysokie skoki ciśnienia tętniczego, nadczynność tarczycy, nerwice i depresję, skrzywienie kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego oraz niedosłuch prawego ucha. Wskazała także na trudną sytuację materialną podając, iż utrzymuje się jedynie z zasiłku stałego z MOPS.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczona R. H., urodzona dnia (...), ukończyła zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie obuwnik przemysłowy, do 1991 r. pracowała w zawodzie przez około 10 lat.

W dniu 18 października 2011 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do renty socjalnej.

Wnioskodawczyni została skierowana na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 25 listopada 2013 r. rozpoznał u niej miażdżycę zarostową tętnic kończyn dolnych, niedowidzenie, zmiany zwyrodnieniowe układu kostnowstawowego bez istotnego upośledzenia sprawności narządu ruchu, pseudoxanthoma elasticum, nadciśnienie tętnicze zredukowane, cukrzyce typu 2, zaburzenia depresyjne. i uznał, że odwołująca się nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Na skutek wniesionego sprzeciwu Komisja Lekarska ZUS, dokonując tożsamego rozpoznania, orzeczeniem z dnia 04 stycznia 2012 r. uznała, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 09 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił R. H. prawa do renty socjalnej z uwagi na niespełnienie warunków do nabycia tego prawa.

Okoliczności bezsporne, vide: wniosek o rentę socjalną k. 1-3 tom III akt rentowych, orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 25.11.2011r. k. 11 tom III akt rentowych, orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 04.01.2012 r. - k. 17 tom III akt rentowych, decyzja z dnia 09.01.2013 r.- k. 19 tom III akt rentowych , opinia lekarza orzecznika z dnia 25.11.2011 r. k. 143 dokumentacji medycznej, sprzeciw k. 144 dokumentacji medycznej, opinia komisji lekarskiej z dnia 04.01.2012 r. k.145 dokumentacji medycznej.

Biegły sądowy psychiatra rozpoznała u skarżącej zaburzenia neurasteniczno-subdepresyjne z komponentą lękową miernie nasilone.

Biegły sądowy internista rozpoznał u ubezpieczonej nadciśnienie tętnicze I/II, cukrzyce typu 2 leczoną dietą bez powikłań narządowych, nadczynność tarczycy w wywiadzie, obecnie w okresie eutyrozy, zespół pseudoxantoma elasticum (choroba genetyczna z grupy kolagenoz) z przebyłym krwawieniem z przewodu pokarmowego.

Biegły sądowy chirurg naczyniowy rozpoznał u ubezpieczonej pseudoxantoma elasticum (choroba genetyczna z grupy kolagenoz), niedokrwienie kończyn dolnych miernie nasilone nieznacznie upośledzające chodzenie chromaniem przestankowym, cukrzyce i nadczynność tarczycy

Biegły sądowy neurolog rozpoznał u ubezpieczonej naczyniopochodne, wieloogniskowe uszkodzenie mózgu – listopad 2012 r., genetycznie uwarunkowana chorobę tkanki łącznej - pseudoxantoma elasticum, zmiany zwyrodnieniowe układu kostno-stawowego

Biegły sądowy okulista rozpoznał u ubezpieczonej niezborność krótkowzroczną obu oczu, pasma naczyniaste obu oczu.

Dokonując powyższych rozpoznań biegli zgodnie stwierdzili, że stan zdrowia ubezpieczonej nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstałyby przed ukończeniem 18-tego roku życia. Co prawda biegły neurolog – jako jedyny – uznał, iż ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy od dnia zachorowania, tj. 7 listopada 2012r. na okres jednego roku, jednakże niezdolność ta nie ma związku z naruszeniem sprawności organizmu przed ukończeniem 18 roku życia lub nauki w szkole.

Dowód: opinie biegłych wraz z opiniami uzupełniającymi – k. 17-20,25-26,37,70-71,93,96,137,143,152 uzupełniająca ustna opinia biegłego neurologa – k.130-131.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach ubezpieczeniowych i dokumentacji lekarskiej ZUS, bowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich rzetelności i autentyczności. Brak było zatem, w ocenie Sądu, przesłanek, by odmówić im przymiotu wiarygodności. Podstawę ustaleń faktycznych Sądu stanowiły również opinie biegłych sądowych wraz z opiniami je uzupełniającymi psychiatry, internisty, neurologa, chirurga naczyniowego i okulisty.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie ubezpieczonej R. H. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r., Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Zgodnie z ust. 2 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Stosownie zaś do treści art. 5 powołanej ustawy, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje obecnie lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „lekarzem orzecznikiem”, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, definiując niezdolność do pracy, stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Dokonując analizy pojęcia „całkowita niezdolność do pracy” należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do jakiegokolwiek pracy), jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarabkowania z wykonywaniem jakiegokolwiek pracy). Osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest więc osoba, która spełniła obydwie te kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem zarówno biologicznym, jak i ekonomicznym (por. niepublikowany wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2004 r., I UK 28/04).

W zakresie orzekania o prawie do renty socjalnej koniecznym w sprawie było zbadanie, czy schorzenia występujące u wnioskodawczynie powodują całkowitą niezdolność do pracy. Na okoliczność rozstrzygnięcia spornej kwestii Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych psychiatry, internisty, neurologa, chirurga naczyniowego i okulisty, a więc biegłych posiadających odpowiednie kwalifikacje w stosunku do stwierdzonych u skarżącej schorzeń.

Wobec niestawiennictwa ubezpieczonej na badanie przez biegłego ortopedę i w związku z jej wnioskiem o pominięcie tego dowodu (k. 56), Sąd pominął dowód z opinii biegłego sądowego ortopedy.

Badaniem sądowo-psychiatrycznym biegły sądowy psychiatra nie stwierdził u ubezpieczonej cech choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego oraz innych zaburzeń stanu psychicznego czyniących ubezpieczoną osobą niezdolną do pracy. Biegły podkreślił, iż stan psychiczny wnioskodawczynie, biorąc pod uwagę nasilenie zmian w zakresie stanu psychicznego i jej kwalifikacje zawodowe nie czyni jej osobą niezdolną do pracy, bez względu etiologię stwierdzanych u niej zaburzeń. Jednocześnie przychylił się do opinii biegłego neurologa, co do etiologii stwierdzanych u ubezpieczonej uszkodzeń UON.

Biegły internista podał, iż ciśnienie jest u ubezpieczonej dość dobrze kontrolowane, nie stwierdził w badaniu przedmiotowych istotnych zmian o charakterze organicznym w układzie krążenia, bez dolegliwości ze strony serca. Wskazał, iż zaburzenia glikemii leczone są dietą, bez zmian narządowych. Nadczynność tarczycy jest obecnie od 2009 r. w stanie eutyreozы, funkcja hormonalna tarczycy wyrównana, bez konieczności leczenia farmakologicznego. Biegły sądowy chirurg naczyniowy stwierdził u ubezpieczonej umiarkowane postępujące niedokrwienie kończyn dolnych potwierdzone badaniami USG dopplerowskimi z 2007 i 2009 r. stwierdzającymi: w kończynie dolnej prawej zwężenia do 54% tętnicy udowej głębokiej oraz zamknięcie tętnicy udowej powierzchownej. W lewej kończynie w tętnicy głębokiej uda zwężenia dochodzące do 40%. Podał, iż opisane zmiany mogą powodować bóle kończyn w czasie chodzenia. Podkreślił, iż choroba tkanki łącznej genetycznie uwarunkowana nie powoduje powikłań chirurgicznych. Zmiany naczyniowe mózgu należy przede wszystkim wiązać z uogólnioną arteriosklerozą naczyniową, podwyższonym ciśnieniem tętniczym i cukrzycą. Biegły sądowy neurolog wskazał, iż przed ukończeniem 18 roku życia, ani w okresie nauki szkolnej w zawodzie obuwnika wnioskodawczyni nie była leczona przez neurologa. Podał, iż do naczyniowego, wieloogniskowego uszkodzenia mózgu doszło w 2012r. z powodu nadciśnienia i cukrzycy. Choroba, która powoduje okresową niezdolność całkowitą do pracy powstała w 2012r. i nie ma związku z genetyczną chorobą ubezpieczonej ani żadnym naruszeniem sprawności pochodzenia neurologicznego powstałym przed 18 rokiem życia lub przed ukończeniem nauki. Biegła wyjaśniła, iż choroba genetyczna, na którą cierpi ubezpieczona dotyczy tkanki łącznej. Jej następstwem nie mogą więc być rozpoznane w 2012r. zmiany w mózgu ponieważ nie występuje tam tkanka łączna. Podał, iż duże naczynia tętnicze mają w swej budowie włókna elastyczne. Można byłoby próbować łączyć zmiany w mózgu ubezpieczonej z uszkodzeniem włókien elastycznych tętnic prowadzących do mózgu, ale tylko wówczas, gdyby stwierdzono, że takie zmiany faktycznie występują w tętnicach, czego przeprowadzone badania w szpitalu nie wykazały u ubezpieczonej. Badanie MRI głowy wykazało, że obraz dużych naczyń jest w normie, zatem nie doszło do uszkodzeń specyficznych dla choroby genetycznej. Na tej podstawie biegła wykluczyła związek obecnego schorzenia z chorobą genetyczną, nie znalazła też żadnego związku tej choroby z jakimkolwiek wcześniejszym naruszeniem sprawności organizmu pochodzenia neurologicznego. Biegła wskazała, iż jej zdaniem ubezpieczona po zachorowaniu w listopadzie 2012 r. i leczeniu szpitalnym z powodu naczyniowego schorzenia mózgu jest okresowo całkowicie niezdolna do pracy, wymaga leczenia, rehabilitacji, wygojenia ognisk mózgu. Istotne jednakże jest, iż stwierdzona całkowita niezdolność do pracy od dnia zachorowania na okres jednego roku nie ma zawiązku z naruszeniem sprawności organizmu przed ukończeniem 18 roku życia lub nauki w szkole.

Biegły okulista podkreślił, iż schorzenia oczu przy ostrości wzroku oka prawego=0.7 oka lewego z korekcją okularową nie powodują niezdolności do pracy.

W niniejszej sprawie opinie biegłych w oparciu o osobiste badanie ubezpieczonej i przedstawioną bogatą dokumentację medyczną nie pozostawiają wątpliwości, że ubezpieczona nie spełnia przesłanek wymienionych w powołanych wyżej przepisach.

Sąd uznał zatem, stosownie do opinii powołanych w sprawie biegłych, iż stan zdrowia ubezpieczonej nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstałyby przed ukończeniem 18-tego roku życia.

Sąd zważył, iż opinie sporządzone przez biegłych są rzetelne, a ich wnioski logiczne i prawidłowo uzasadnione. Sąd w pełni podzielił ich ustalenia i wnioski. Opinie te zostały wydane przez biegłych po dokonaniu oględzin i badaniu ubezpieczonej, analizie dokumentacji medycznej i w oparciu o wyniki badań znajdujące się w aktach ZUS. Wyczerpująco zostały opisane stwierdzone u ubezpieczonej schorzenia i ich wpływ na jej zdolność do pracy, a opisany w opiniach stan zdrowia ubezpieczonej koresponduje z wnioskami ostatecznymi opinii. Opinie te zostały sporządzone w sposób rzeczowy i kompetentny, a nadto zawierają jasne, logiczne i przekonujące wnioski i twierdzenia. Opinie te również zostały uzasadnione w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych.

Podkreślenia wymaga, że ubezpieczona na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2013 r. kwestionowała opinie biegłych sądowych psychiatry i neurologa, jednakże przedstawione przez nią zarzuty zostały odparte przez biegłych i nie znajdują oparcia w dokumentacji medycznej, która w całości była analizowana przez biegłych. Wobec jasnego,

wyczerpującego stanowiska biegłych w opiniach głównych, a następnie uzupełniających, Sąd uznał zastrzeżenia ubezpieczonej za wyjaśnione. Podobnie uznała ubezpieczona skoro po doręczeniu jej opinii uzupełniających nie zgłosiła dalszych zastrzeżeń.

Reasumując wskazać należy, iż przeprowadzone w przedmiotowej zakresie postępowanie dowodowe wykazało zasadność stanowiska pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z treścią przywołanych wyżej przepisów, oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji z dnia 09 stycznia 2012 r.

SSO Magdalena Graul